

อนุสิทธิบัตร

อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522

ก็แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542

ดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาของอนุสิทธิบัตรฉบับนี้ให้แก่

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การรับการประดิษฐ์ตามรายละเอียดการประดิษฐ์ ข้อถือสิทธิ และรูปเขียน (ถ้ามี)
ภายนอกในอนุสิทธิบัตรนี้

ที่คำขอ 1303001116

อรับอนุสิทธิบัตร 23 กันยายน 2556

ประดิษฐ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดรุณี ศรีชนะ และคณะ

แสดงถึงการประดิษฐ์ สูตรเจลล้างมือจากสมุนไพรปัญจขันธ์และกรรมวิธีการผลิต

ให้ผู้ทรงอนุสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตรทุกประการ

ออกให้	ณ	วันที่	24	เดือน	มีนาคม	พ.ศ. 2558
หมดอายุ	ณ	วันที่	22	เดือน	กันยายน	พ.ศ. 2562

พนักงานเจ้าหน้าที่

หมายเหตุ

- ผู้ทรงอนุสิทธิบัตรต้องชำระค่าธรรมเนียมรายปีเริ่มแต่ปีที่ 5 ของอายุสิทธิบัตร มีฉะนั้น อนุสิทธิบัตรจะลื้นอายุ
- ผู้ทรงอนุสิทธิบัตรจะชำระค่าธรรมเนียมรายปีล่วงหน้าโดยชำระทั้งหมดในคราวเดียวกันได้
- ภายใน 90 วันก่อนวันเลื่อนอายุอนุสิทธิบัตร ผู้ทรงอนุสิทธิบัตรมีสิทธิขอต่ออายุอนุสิทธิบัตรได้ 2 คราว มีกำหนดคราวละ 2 ปี โดยยื่นคำขอต่ออายุ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
- การอนุญาตให้ใช้สิทธิตามอนุสิทธิบัตรและการโอนอนุสิทธิบัตรต้องทำเป็นหนังสือและจะทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ **20566**

รายละเอียดการประดิษฐ์

ชื่อที่แสดงถึงการประดิษฐ์

สูตรเจลล้างมือจากสมุนไพรปัญจขันธ์และกรรมวิธีการผลิต

ลักษณะและความมุ่งหมายของการประดิษฐ์

5 สูตรเจลล้างมือจากสมุนไพรปัญจขันธ์และกรรมวิธีการผลิต ตามการประดิษฐ์นี้ ประกอบด้วย การนำสารสกัดจากสมุนไพรปัญจขันธ์มาเป็นส่วนผสม ซึ่งสมุนไพรปัญจขันธ์มีคุณสมบัติต้านเชื้อแบคทีเรียและเชื้อรา มากัดด้วยตัวทำละลาย ก่อนนำไปผลิตเป็นเจล ซึ่งเตรียมจากการผสมสารก่อเจล กับน้ำ แล้วเติมสารสกัดสมุนไพรปัญจขันธ์และไตรโคไซด์ลงไป จากนั้นเติมน้ำว่านหางจระเข้ ซึ่งมีคุณสมบัติรักษาแพล สมานแผล และต้านเชื้อแบคทีเรีย แลกเปลี่ยนกัน ก่อนเติมไตรเอทอโนมีนิลลงไป จะได้เจลล้างมือจากสมุนไพรปัญจขันธ์ สำหรับทำความสะอาดมือ โดยไม่ต้องล้างน้ำออก

10 ความมุ่งหมายของการประดิษฐ์เพื่อนำมาผลิตเป็นเจลล้างมือต้านเชื้อแบคทีเรียและเชื้อรา สาขาวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการประดิษฐ์

วิทยาศาสตร์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสูตรเจลล้างมือจากสมุนไพรปัญจขันธ์และกรรมวิธีการผลิต กฎหมายของศิลปะหรือวิชาการที่เกี่ยวข้อง

15 สมุนไพรปัญจขันธ์ (*Gynostemma pentaphyllum*) เป็นพืชล้มลุกชนิดเดาเลือยกับพื้นดิน รากของปัญจขันธ์จะออกจากข้อที่สัมผัสกับพื้นดิน มีใบ 3-5 ใน ค้านบนและค้านล่างใบมีขนอ่อนสีขาวปุกคลุน เป็นพืชขึ้นตามธรรมชาติตามป่าในสภาพที่มีความชื้นสูงและอากาศเย็นและในสภาพพื้นที่แสงแดดไม่ร้อนจัดเกินไป ส่วนใหญ่จะพบมากในภาคเหนือของประเทศไทย ปัญจขันธ์เป็นสมุนไพรที่รักกันดีในประเทศไทยในชื่อ เจริญภัต นิยมใช้ในการดูแลสุขภาพ เช่น ชงดื่ม หรือบดเป็นผงแล้วนำไปประกอบอาหาร เช่น น้ำอัดลม น้ำผลไม้ หรือเครื่องดื่มต่างๆ รวมถึงนำมาทำยาสมุนไพรปัญจขันธ์มีฤทธิ์ต้านแบคทีเรียที่เป็นสาเหตุของโรคอุจจาระร่วงและเชื้อร้ายที่ผลิตสารพิษ

20 การทำความสะอาดมือด้วยน้ำจีงเป็นไปไม่ได้ในสถานที่ที่ไม่มีน้ำ แต่อย่างไรก็ตามเราสามารถทำความสะอาดมือได้ด้วยการใช้เจลล้างมือ โดยทั่วไปเรามักพบเจลล้างมือที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ และมีส่วนผสมของสมุนไพรว่านหางจระเข้ เนื่องจากผลการศึกษาวิจัยพบว่าสารสกัดหยาบจากสมุนไพรปัญจขันธ์มีฤทธิ์ต้านจุลินทรีย์ที่เป็นสาเหตุของโรคอุจจาระร่วงและเชื้อร้ายที่ผลิตสารพิษ เพื่อเป็นการผลิตเจลล้างมือที่มีประสิทธิภาพในการฆ่าเชื้อแบคทีเรียและเชื้อรา คณะผู้ประดิษฐ์จึงได้นำสารสกัดสมุนไพรปัญจขันธ์มาเป็นส่วนผสมในการผลิตเจลล้างมือที่มีส่วนผสมว่านหางจระเข้ ซึ่งมีคุณสมบัติรักษาแพล สมานแผล และต้านเชื้อแบคทีเรีย ในปัจจุบันยังไม่มีการนำสมุนไพรปัญจขันธ์มาใช้เป็นส่วนผสมในการทำเป็นผลิตภัณฑ์สำหรับใช้สำหรับทำความสะอาดมือโดยไม่ต้องล้างน้ำออก

การเปิดเผยการประดิษฐ์โดยสมบูรณ์

สูตรเจลล้างมือจากสมุนไพรปัญจขันธ์และกรรมวิธีการผลิต ตามการประดิษฐ์นี้ เป็นเจลล้างมือที่นำสารสกัดจากสมุนไพรปัญจขันธ์ ซึ่งมีฤทธิ์ในการต้านเชื้อจุลทรรศ์มาเป็นล่วงผสนในเนื้อเจล ซึ่งมีสูตรการผลิตประกอบด้วย (คิดเป็น % โดยน้ำหนัก)

5	น้ำที่ผ่านกำจัดไออกอนโดยใช้เรซิน	ร้อยละ 43-45
	เอพิลแลกอซอลล์ 95%	ร้อยละ 45-50
	สารก่อเจล (Ultrez 10)	ร้อยละ 0.3-0.4
	ไตรเอทานามีน (Triethanolamine)	ร้อยละ 0.3-0.4
	น้ำว่านหางจรเข้	ร้อยละ 4-5
10	ผงสารสกัดสมุนไพรปัญจขันธ์	ร้อยละ 0.2-0.4
	ไตรโคลซาน (Triclosan)	ร้อยละ 0.10-0.15
	หัวน้ำหอม	ร้อยละ 0.01-0.02

กรรมวิธีการผลิตเจลล้างมือจากสมุนไพรปัญจขันธ์ มีขั้นตอนดังนี้

1. การสกัดสารจากสมุนไพรปัญจขันธ์ (Extraction) สามารถทำได้โดยนำสมุนไพรปัญจขันธ์ มาอบแห้ง ที่อุณหภูมิ 55 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 72 ชั่วโมง แล้วนำไปบดผ่านตะแกรง ขนาด 2 มิลลิเมตร จะได้ผงสมุนไพรปัญจขันธ์ จากนั้นจึงนำผงสมุนไพรปัญจขันธ์มาผ่านกระบวนการสกัดด้วยตัวทำละลาย ซึ่งจะใช้อาหารอลที่มีความเข้มข้น 95 เปอร์เซ็นต์ (95 % ethanol) ในอัตราส่วนอาหารอลต่อสมุนไพรปัญจขันธ์ เท่ากับ 10:1 แข็งไว เป็นเวลา 24 ชั่วโมง และนำมาผ่านเครื่องกรองสุญญากาศ (Vacuum Pump) เพื่อแยกอากาศและสารสกัดที่อยู่ในรูปของสารละลายออกจากกัน แล้วนำสารสกัดที่ได้ไปผ่านกระบวนการระเหยเอาตัวทำละลายออกด้วยเครื่องระเหยสารแบบหมุน (Rotary evaporator) ที่อุณหภูมิ 50 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1 ชั่วโมง ก่อนนำไประเหยแห้งด้วยเครื่องทำแห้งแบบเยือกแข็ง (Freeze dryer) จะได้ผงสารสกัดสมุนไพรปัญจขันธ์

2. การผลิตเจลล้างมือจากสมุนไพรปัญจขันธ์ สามารถทำได้โดยเทสารก่อเจล (Ultrez 10) ลงในน้ำ แล้วปล่อยตั้งทิ้งไว้โดยไม่ต้องคน เป็นเวลา 2 นาที เพื่อให้สารกระจายตัวเป็นเนื้อเดียวกัน จากนั้น คนเบาๆ เพื่อให้สารละลายผสมเป็นเนื้อเดียวกัน ก่อนเติมผงสารสกัดสมุนไพรปัญจขันธ์และไตรโคลซาน (Triclosan) ที่ละลายในอาหารอลลงไป แล้วผสมให้เข้ากัน จากนั้นเติมน้ำว่านหางจรเข้ที่เตรียมได้จากการนำรากใส่ไปบืนให้ละเอียดและกรองด้วยผ้าขาวบางลงไป คนให้เข้ากัน แล้วเติมเอลกอซอลล์ ส่วนที่เหลือ และหัวน้ำหอม คนให้เป็นเนื้อเดียวกัน ก่อนเติมไตรเอทานามีน (Triethanolamine) ลงไป คนเบาๆ เพื่อป้องกันการเกิดฟอง จะได้เจลล้างมือจากสมุนไพรปัญจขันธ์

วิธีการในการประดิษฐ์ที่ดีที่สุด

ได้กล่าวไว้แล้วในหัวข้อการเปิดเผยการประดิษฐ์โดยสมบูรณ์

ข้อถือสิทธิ

1. สูตรการผลิตเจลล้างมือจากสมุนไพรปัญจขันธ์ตามการประดิษฐ์เครื่องจาก
(ร้อยละ โดยน้ำหนัก)

น้ำที่ผ่านกำจัดไอกอนโดยใช้เรซิน	ร้อยละ 43-45
เอทิลแอลกอฮอล์ 95%	ร้อยละ 45-50
สารก่อเจล (Ultrez 10)	ร้อยละ 0.3-0.4
ไตรเอทานามีน (Triethanolamine)	ร้อยละ 0.3-0.4
น้ำว่านหางจรเข้	ร้อยละ 4-5
ผงสารสกัดสมุนไพรปัญจขันธ์	ร้อยละ 0.2-0.4
ไตรโคลซาน (Triclosan)	ร้อยละ 0.10-0.15
หัวน้ำหอม	ร้อยละ 0.01-0.02

2. กรรมวิธีการผลิตเจลล้างมือจากสมุนไพรปัญจขันธ์ ตามข้อถือสิทธิ 1 มีขั้นตอนดังนี้

สารก่อเจล (Ultrez 10) ลงในน้ำ แล้วปล่อยตั้งทิ้งไว้โดยไม่ต้องคน เป็นเวลา 2 นาที เพื่อให้สารกระจายตัวเป็นเนื้อดียกัน จากนั้นคนเบาๆ เพื่อให้สารละลายผสมเป็นเนื้อดียกัน ก่อนเติมสารสกัดสมุนไพรปัญจขันธ์และไตรโคลซาน (Triclosan) ที่ละลายในอุตสาหกรรมไป แล้วผสมให้เข้ากัน จากนั้นเติมน้ำว่านหางจรเข้ที่เตรียมได้จากการนำร้อนใส่ไปปั่นให้ละเอียดและกรองด้วยฟ้าขาวบางลงไป คนให้เข้ากัน แล้วเติมแอลกอฮอล์ต่ำที่เหลือ และหัวน้ำหอม คนให้เป็นเนื้อดียกัน ก่อนเติมไตรเอทานามีน (Triethanolamine) ลงไป คนเบาๆ เพื่อป้องกันการเกิดฟอง จะได้เจลล้างมือจากสมุนไพรปัญจขันธ์

3. กรรมวิธีการผลิตเจลล้างมือจากสมุนไพรปัญจขันธ์ ตามข้อถือสิทธิ 1 หรือ 2 ที่ซึ่ง การสกัด

สารจากสมุนไพรปัญจขันธ์ เครื่ยมได้จากการนำสมุนไพรปัญจขันธ์มาอบแห้ง ที่อุณหภูมิ 55 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 72 ชั่วโมง แล้วนำไปบดผ่านตะแกรง ขนาด 2 มิลลิเมตร จะได้ผงสมุนไพรปัญจขันธ์ จากนั้นนำไปสกัดด้วยอุตสาหกรรมที่มีความเข้มข้น 95 เปอร์เซ็นต์ ในอัตราส่วนอุตสาหกรรมต่อสมุนไพรปัญจขันธ์ เท่ากับ 10:1 แห่งที่ไว้เป็นเวลา 24 ชั่วโมง และนำมาผ่านเครื่องกรองสุญญากาศ (Vacuum Pump) แล้วนำไปผ่านกระบวนการระเหยตัวทำละลายด้วยเครื่องระเหยสารแบบหมุน ที่อุณหภูมิ 50 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1 ชั่วโมง ก่อนนำไประเหยแห้งด้วยเครื่องทำแห้งแบบเยือกแข็ง (freeze dryer) จะได้ผงสารสกัดสมุนไพรปัญจขันธ์ .

บทสรุปการประดิษฐ์

สูตรและกรรมวิธีการผลิตเจลล้างมือผสมสมุนไพรปัญจขันธ์ ตามการประดิษฐ์นี้ ประกอบด้วย การนำสารสกัดจากสมุนไพรปัญจขันธ์มาเป็นส่วนผสม ซึ่งสมุนไพรปัญจขันธ์มีคุณสมบัติต้านเชื้อแบคทีเรียและเชื้อร้าย สารสกัดด้วยตัวทำละลาย ก่อนนำไปผลิตเป็นเจล ซึ่งเตรียมจากการผสมสารก่อเจล กับน้ำ แล้วเติมสารสกัดสมุนไพรปัญจขันธ์และไตรโคชานลงไป จากนั้นเติมน้ำว่านหางจระเข้ ซึ่งมีคุณสมบัติรักษาแพล สามารถแพล และต้านเชื้อแบคทีเรีย แอลกอฮอล์และหัวน้ำหอม ก่อนเติมไตรเอทานอล มีนิลลงไป จะได้เจลล้างมือจากสมุนไพรปัญจขันธ์ สำหรับทำความสะอาดมือ โดยไม่ต้องล้างน้ำออก

กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์